

KTH Matematik

5B1230 Matematik IV, för I1

Kontrollskrivning nr 3, onsdag 2005-04-27 kl 14.00 - 15.00

Version: **A**

Tillåtna hjälpmedel BETA,

Namn:

Födelsenr:

Kursens student-idnr:

(ifylles av rättande lärare)

Lycka till!

Uppgifter:

1. Beräkna

$$\int_0^2 \left[\int_x^2 x \sqrt{y^3 + 1} dy \right] dx$$

Byt integrationsordning, Integralen blir då

$$\begin{aligned} \int_0^2 \left[\int_0^y x \sqrt{y^3 + 1} dx \right] dy &= \int_0^2 \sqrt{y^3 + 1} \left[\frac{x^2}{2} \right]_0^y dy = \\ \frac{1}{6} \int_0^2 3y^2 \sqrt{y^3 + 1} dy &= \frac{1}{6} \left[\frac{(y^3 + 1)^{\frac{3}{2}}}{\frac{3}{2}} \right]_0^2 = \frac{1}{9} (9^{\frac{3}{2}} - 1) = \frac{26}{9} \end{aligned}$$

---

2. Givet den generaliserade integralen

$$\iint_{\Omega} \frac{x}{(x^2 + y^2)^3} dx dy$$

där

$$\Omega = \{(x, y); \quad x^2 + y^2 \geq 1, \quad x \geq 0, \quad y \geq 0\}$$

- (a) Finn en uttömmande följd av delmängder $\{\Omega_j\}$ till Ω .

$$\Omega_j = \{(x, y) : 4 \leq x^2 + y^2 \leq j^2, \}$$

där $j = 3, 4, 5, \dots$

- (b) Avgör om integralen konvergerar eller divergerar. Om den divergerar visa detta. Om den konvergerar så bestäm dess värde.

Vi får med byte till polära koordinater

$$\begin{aligned} \iint_{\Omega_j} \frac{x}{(x^2 + y^2)^3} dx dy &= \int_0^{\frac{\pi}{2}} d\theta \int_2^j \frac{r \cos(\theta)}{r^6} r dr \\ &= \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos(\theta) d\theta \int_2^j r^{-4} = [\sin \theta]_0^{\frac{\pi}{2}} \left[\frac{r^{-3}}{-3} \right]_2^j = 1 \cdot \frac{1}{3} \left(\frac{1}{8} - j^{-3} \right) \end{aligned}$$

Låter vi j gå mot $+\infty$ får vi gränsvärdet $\frac{1}{24}$.

Svar: Den generaliserade integralen konvergerar och värdet är $\frac{1}{24}$

(2 forts.)

3. Beräkna dubbelintegralen

$$\iint_{\Omega} y^2 dx dy$$

där

$$\Omega = \left\{ (x, y); \quad 1 \leq xy \leq 3, \quad 1 \leq \frac{y}{x} \leq 2, \quad x \geq 0, \quad y \geq 0 \right\}$$

Inför de ny variablerna $u = xy$ och $v = \frac{x}{y}$ och integralen blir då

$$\iint_{\Omega'} (y(u, v))^2 \left| \det \frac{d(x, y)}{d(u, v)} \right| du dv$$

där $\Omega' = \{(u, v) : 1 \leq u \leq 3, 1 \leq v \leq 2\}$ Vi har

$$\frac{d(u, v)}{d(x, y)} = \begin{bmatrix} y & x \\ -\frac{y}{x^2} & \frac{1}{x} \end{bmatrix}$$

vars determinant blir $2\frac{y}{x} = 2v$, och $\det \frac{d(x, y)}{d(u, v)}$ blir då $1/\det \frac{d(u, v)}{d(x, y)} = \frac{1}{2v}$. Vidare så är $(y(u, v))^2 = uv$. Integralen blir därför

$$\iint_{\Omega'} uv \cdot \left| \frac{1}{2v} \right| du dv = \int_0^2 dv \int_0^3 \frac{u}{2} du = [v]_1^2 \left[\frac{u^2}{4} \right]_1^3 = (2-1) \cdot \left(\frac{9}{4} - \frac{1}{4} \right) = 2.$$

Svar Dubbelintegralens värde är 2

(3 forts.)